

EN UW NAASTE ALS UZELF++

De gelijkenis van de barmhartige Samaritaan kent iedereen wel. Een aantal uitleggers, waaronder Augustinus, heeft dit Bijbelgedeelte opgevat als een beeld voor onze redding. De barmhartige Samaritaan is Jezus Christus. Half dood vindt Hij ons op onze levensweg en verbindt onze wonden. Hij vertrouwt ons toe aan de kerk (de herberg) en geeft aan de herbergier twee munten (de sacramenten) en belooft terug te keren (de wederkomst).

Hoe dan ook vertelt de gelijkenis ons over hoe we wel en niet om moeten gaan met onze naaste. Allereerst leert de gelijkenis ons wat liefde is. Mozes schreef hier ook al over. We zullen de arme niet verwaarlozen, de dagloner niet uitbuiten, de dove en blinde geen schade berokkenen, het recht niet verdraaien, geen valse gewichten of maten gebruiken, geen wrok koesteren. Wat we dan wel moeten doen? Het beste zoeken voor onze naaste.

Wie is onze naaste? Kijk nog eens naar de Samaritaan. Hij was wel de laatste waarvan men verwacht had dat hij de gewonde man zou helpen. Samaritanen werden door Joden namelijk gehaat en qua godsdienst niet als volwaardig aangezien.

Zullen we de “naastenbril” eens opzetten? Wie haten ons? Wie zien ons niet als volwaardig aan? En andersom. Wie plaatsen wij buiten ons kader? Wie plaatsen wij in het hokje “vreemde eend”? Ik zie de stereotypes voor me: mensen van een ander ras, een andere kleur of cultuur, een andere geaardheid, een ander geloof. Of misschien gewoon wat dichterbij, een collega, een lid van de (schoon)familie, een gemeentelid? De gelijkenis van Jezus daagt ons uit om zulke racistische, sociale, seksuele en godsdienstdientige vooroordelen te overwinnen. Niet om alles zomaar goed te keuren, maar in ieder geval om het niet als drempel te zien om de naaste lief te hebben.

We leven met Pasen in de rug. Tot voor kort dacht ik daarbij met name aan het offer van Jezus Christus maar tijdens een recente preek over “de Middelaar” ontstond een mooi inzicht. Ik realiseerde me opeens volledig dat juist ook de liefde van God de Vader zichtbaar werd aan het kruis. Hij wilde zich met ons verzoenen en nam hiervoor het initiatief. Hij wilde het zo graag weer goed hebben met ons dat Hij zelfs Zijn band met Zijn zoon Jezus tijdelijk opgaf en Hem verliet... “Hij werd verlaten, opdat wij nooit meer door God verlaten zouden worden”, zegt het Avondmaalsformulier hierover.

Als we een voorbeeld of inspiratie nodig hebben om lief/liever te zijn voor onze naaste is een blik op het kruis genoeg.

Als je geen liefde hebt voor elkaar,
vallen de dromen in duigen.
Dromen van vrede worden niet waar,
kwaad is niet om te buigen.

Als je geen antwoord geeft op verdriet,
zullen de tranen niet drogen.
Als je het leed in de wereld niet ziet,
worden Gods woorden verbogen.

Als je geen oog hebt voor het gemis,
als je geen brood weet te delen,
denk dan aan Jezus die brood en die vis
uit liefde deelde met velen.

Als je geen liefde hebt voor elkaar,
is er geen hoop meer op zegen.
Kinderen, maak de liefde toch waar;
Schrijf het op alle wegen.

Namens de diaconie van de Oude Kerk,

Peter van de Poel

Noot: Veel tekst is ontleend aan de verklaring van John Stott over de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan.